

Henrik Juul Rasmussens tale ved 4. maj-manifestation i anledning af 80-året for Danmarks befrielse

Taler

Henrik Juul Rasmussen
Formand for Rør og
Blikkenslagernes fagforening af
1873 og Byggefagenes Samvirke

Dato

4. maj 2025

Sted

Halmtorvet på Vesterbro,
København

1

Tak for invitationen

Jeg står her i dag som repræsentant for 15 fagforeninger i København, samlet i Byggefagenes Samvirke. Vi organiserer flere end 15.000 håndværkere, der har
5 forstået styrken ved at stå sammen og tror på fællesskabets evne til at skabe forandringer i samfundet og arbejdslivet.

Vi er samlet i dag for at fejre Danmarks befrielse fra den nazistiske besættelsesmagt. Vi kan samtidig glæde os over 80 år med fred her i landet.
10 80 år, hvor vi har opbygget vores demokratiske og velfærdssamfund. Fordi fred og demokrati går hånd i hånd.

Mørke skyer

15 Men selv om vi kan nyde de lyse forårsaftener i fred og ro, så trækker mørke skyer igen ind over vores land og vores samfund.

Krigstrommerne buldrer både fra øst og fra vest.

20 Stormagternes appetit på nyt land er igen blevet en meget konkret trussel imod stabilitet, sammenhold og tryghed.

Trump gør krav på Grønland og flere andre lande, mens Putin allerede har besat dele af Ukraine og bomber civile.

Verden kigger væk, mens Israel nærmest udsletter Palæstina fra landkortet.

25

De autoritære tendenser æder sig også ind på mange europæiske lande.

Højreekstremister går frem, når der er valg.

- 30 Og via internettet spredtes hadefulde budskaber uhindret til vores børn og unge af tech-giganter, der indsamler vores private oplysninger, udnytter dem til dunkle formål og manipulerer med vores følelser – samtidig med, at de bliver rigere og rigere.

- 35 Det kan alt sammen virke uoverskueligt og skræmmende. Mange bliver handlingslammede og lever i frygt.
Heldigvis er der en anden vej. Og her skal vi lære af historien.

Oprør fra almindelige mennesker

- 40 Dengang for 80 år siden, da Danmark var besat, var det helt almindelige mennesker, der sagde fra og gjorde oprør.

De var helte og med til at ændre verdens gang.

- 45 I sommermånederne i 1944 indførte tyskerne spærretid. Svendene på B&W besluttede at gå tidligt hjem fra arbejde, da de skulle have tid til at passe deres kolonihaver, som de sagde. Derefter skyllede en generalstrejke ind over hele landet.
- 50 Besættelsesmagten svarede hårdt igen. Der blev erklæret undtagelsestilstand, og der opstod voldsomme konfrontationer, hvor mange mistede livet.

Det blev et vendepunkt i den danske modstandskamp. Det medførte, at flere meldte sig til modstandsgrupper og deltog i sabotageaktioner.

- 55 Alt sammen begivenheder, der var medvirkende til, at Danmark blev frit.

Oprøret kom ikke fra toppen i fagbevægelsen eller politikerne på Christiansborg.

- 60 Oprøret kom fra helt almindelige arbejdere som dig og mig, der fandt sammen og sagde fra over for uretfærdigheden.

Lad mig prøve at beskrive lidt af de forhold, der blev protesteret imod.

- 65 Vores aftalebestemte arbejdsmarked med den danske model var blevet overtaget

af staten.

Politikerne havde indført strejkeforbud og lønstop, mens priserne fik lov at stige.

70 Krigen skabte samtidig stor arbejdsløshed.

Mange var tvunget til at tage arbejde i Tyskland for at overleve, mens andre endte i koncentrationslejre.

75 Blikkenslagernes fagforening her i København, hvor jeg er formand, hjalp med falske papirer og udbetalte understøttelse til medlemmer i modstandsbevægelsen.

Pengene kom ikke fra forbundskasserne, men blev indsamlet blandt medlemmerne, som delte ud af det lidt, de havde.

80

Værn om demokratiet

Folkestrejken i 1944 viste en sjælden grad af folkelig enighed og vilje til at sige fra over for besættelsen – på tværs af sociale skel.

85 Den styrkede modstandsbevægelsen og svækkede den tyske kontrol over landet. Strejken var også en stærk markering af den danske arbejderklasses betydning i modstandskampen.

90 Vi skal værne om den demokratiske tradition og solidariske kamp for frihed og retfærdighed, der findes blandt arbejdere. Det er vores stærke sammenhold, der sikrer vores frihed.

Og så skal vi i fagbevægelsen huske at lytte til medlemmerne.

95 Vi skal ikke vente på politikerne, bossen eller andre fra overklassen, der først skal regne på, om demokrati og fred er en god forretning.

Den højeste pris for krig betales altid af arbejdere og deres børn.

Derfor skal kravet om fred være øverst på vores dagsorden.

100 Den danske regering vil tillade amerikanske baser flere steder her i landet, mens en stigende oprustning kommer til at koste velfærd.

Jeg forstår godt, at vi skal kunne forsvare os selv. Men hvorfor ikke kigge mod Norden og styrke vores alliancer i Europa, i stedet for at gøre os afhængige af Trumps USA?

Et lys i mørket

110 Vi har brug for en demokratisk oprustning. Vi skal styrke mulighederne for, at
mennesker kan mødes, engagere sig og udveksle synspunkter i trygge rammer.
Sådan ruster vi os bedst imod de autoritære og fascistiske kræfter, der forsøger at
splitte og skræmme os.

Vi må ikke læne os tilbage og vente på, at det hele bliver bedre en dag.
115 Det bliver kun bedre, hvis vi deltager og tager solidarisk fat.

Ligesom for 80 år siden, må vi kræve vores ret til et værdigt liv og et samfund
uden uretfærdighed.

120 I aften tænder vi et lys i mørket. I morgen fortsætter kampen imod
undertrykkelse og for solidaritet mellem mennesker – på tværs af grænser og på
trods af forskellighed.

Tak for ordet

125

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

130

Tags

Mindetale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/henrik-juul-rasmussens-tale-ved-4-maj-manifestation-i-anledning-af-80-aret-for-danmarks-befrielse>

135

140